Vlaanderen
is landbouw & visserij

VLIF ACTIVITEITENVERSLAG

2018

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

VLIF-ACTIVITEITENVERSLAG 2018

8.04.2019

Colofon

Samenstelling
Departement Landbouw en Visserij

Verantwoordelijke uitgever
Patricia De Clercq, Secretaris-generaal

Lay-out
Departement Landbouw en Visserij

Een digitale versie vindt u terug op de website van het Departement Landbouw en Visserij.

VOORWOORD

Met een toelage van ruim 70 miljoen euro om de steun te betalen en een machtiging van 69 miljoen euro om nieuwe steun te verlenen, blijft het VLIF een belangrijke speler bij de financiering van investeringen op een land- of tuinbouwbedrijf, en voor de vestiging van jonge landbouwers en tuinders. In 2018 ging ruim 93% van de betaalde steun naar particuliere land- en tuinbouwers in de vorm van investerings- en opstartsteun. De cijfers over zowel betaalde als nieuw toegekende steun illustreren dat die terecht komt bij alle deelsectoren van de Vlaamse land- en tuinbouw. Bovendien blijkt dat driekwart van de verleende steun naar investeringen gaat die in zeer hoge mate bijdragen aan de verduurzaming van de productie, wat de voornaamste doelstelling is van de steunmaatregel. In die zin beantwoorden de resultaten aan de verwachtingen. Het uitgangspunt was immers dat alle deelsectoren van de Vlaamse land- en tuinbouw investeringsnoden hadden en dat ze alle, via specifieke investeringen, de productie duurzamer konden maken.
Hoewel de steunvoorwaarden al selectief zijn en er omwille van de doelmatigheid van de steun bij een gegeven budget een selectieproces moet worden doorlopen, bleven de steunmaatregelen ook in 2018 de professionele land- en tuinbouwers aanspreken. Zij zijn ondertussen vertrouwd met de nieuwe werkwijze en dienden voor in totaal 632 miljoen euro aanvragen voor investeringen in. Een kleine 30% van de aanvragen werd via selectie volledig uitgesloten van steun. Het betreft hoofdzakelijk investeringen in materieel. Daarentegen wordt bij het bouwen van stallen, loodsen en serres steeds een deel van het project geselecteerd. Net als in de voorgaande jaren werden bijna alle investeringen geselecteerd die significant bijdragen aan een duurzamere productie en 30% steun genieten.
Wat opstartsteun betreft was 2018 met 144 aanvragen en 140 geselecteerde een gemiddeld jaar. Het budget voor deze maatregel was opnieuw geen beperkende factor. De 4 opstartprojecten die niet geselecteerd werden droegen onvoldoende bij aan de doelstellingen inzake generatiewissel en zeggenschap voor de jonge landbouwer. Wat opvalt bij de toegekende steun, is de doorgaans grote omvang van de bedrijven waarop de jonge landbouwer bedrijfsleider wordt. Door de koppeling tussen de steun en de bedrijfsomvang komt ongeveer 60% van de jonge landbouwers in aanmerking voor de hogere opstartpremie van 55.000 of 70.000 euro.

INHOUD

VOORWOORD 3
1 VLIF-BEGROTINGSUITVOERING 6
1.1 ONTVANGSTEN EN UITGAVEN 6
1.1.1 Toelichting bij ontvangsten 6
1.1.2 Toelichting bij uitgaven 7
1.2 MACHTIGING 8
2 TOEGEKENDE VLIF-STEUN 9
2.1 STEUN AAN LAND- EN TUINBOUWERS VOOR AANVRAGEN INGEDIEND VOOR 1 JANUARI 2015 9
2.1.1 Overzicht toegekende VLIF-steun per maatregel 9
2.1.2 Overzicht toegekende VLIF-steun per provincie 10
2.1.3 Overzicht toegekende VLIF-steun persteunvolume 11
2.1.4 Overzicht toegekende VLIF-steun per financieringsbron 12
2.1.5 Overzicht van de toegekende VLIF-steun volgens de aard van de verrichting 12
2.1.6 Overzicht van de toegekende VLIF-steun per doelstelling 13
2.1.7 Waarborg 13
2.2 STEUN AAN LAND- EN TUINBOUWERS VOOR AANVRAGEN INGEDIEND VANAF 1 JANUARI 2015 13
2.2.1 Investeringssteun aan land- en tuinbouwbedrijven 13
2.2.2 Overnamesteun 18
2.3 STEUN AAN DE AGROVOEDINGSSECTOR 19
2.4 STEUN AAN DE OMKADERINGSSECTOR 19
2.5 VLIF-PROJECTSTEUN INNOVATIE 19
2.6 VLIF-STEUN VOOR NIET-PRODUCTIEVE INVESTERINGEN 20
2.7 VLIF-STEUN AAN DE ONTWIKKELING VAN KLEINE LANDBOUWBEDRIJVEN 20
3 VLIF-STEUN IN 2018: REGELGEVING EN PROCEDURE 21
3.1 DE VLIF-MAATREGELEN IN DE PDPO III-PERIODE 21
3.2 VLIF-STEUNAANVRAGEN 21
3.3 SELECTIE VAN VLIF-STEUNAANVRAGEN 22
3.4 KORTE BESCHRIJVING VAN DE VLIF-MAATREGELEN 23
3.4.1 Opstartsteun aan de jonge landbouwer 23
3.4.2 Steun aan de investeringen op het landbouwbedrijf 23
3.4.3 VLIF-waarborg voor de investeringen en de overname in de landbouw 24
3.4.4 Steun voor niet-productieve investeringen op het landbouwbedrijf 24
3.4.5 Steun voor de ontwikkeling van kleine landbouwondernemingen 24
3.4.6 Projectsteun voor innovaties in de landbouw 25
3.4.7 Steun aan de agrovoedingsindustrie voor de afzet van land- en tuinbouwproducten 25
3.4.8 Steun aan de omkaderingssector 26
4 INGEDIENDE VLIF-STEUNAANVRAGEN 27
4.1 AANVRAGEN VOOR INVESTERINGSSTEUN DOOR LAND- EN TUINBOUWERS 27
4.1.1 Toelichting bij de opbouw van de tabellen en betekenis van de kolomvariabelen 27
4.1.2 Algemeen 27
4.1.3 Provincie 28
4.1.4 Hoofdsector 29
4.1.5 Subsector 30
4.1.6 Thema's zoals opgenomen in het Besluit van de Vlaamse Regering 34
4.1.7 Hoedanigheid van indieners 36
4.1.8 Top vijf volgens selectiebedrag 37
4.1.9 Leeftijd 38
4.2 AANVRAGEN VOOR OPSTARTSTEUN DOOR JONGE LANDBOUWERS 39
4.2.1 Algemeen 39
4.2.2 Overzicht per provincie 39
4.2.3 Overzicht per sector 39
4.2.4 Overzicht per type vestiging 40
4.2.5 Overzicht per leeftijd 40
4.3 AANVRAGEN VLIF-WAARBORG 41
4.4 STEUNAANVRAGEN VOOR NIET-PRODUCTIEVE INVESTERINGEN 41
4.4.1 Algemeen 41
4.4.2 Provincie 41
4.4.3 Type investering 42

4.5 STEUNAANVRAGEN VOOR DE ONTWIKKELING VAN KLEINE LANDBOUWBEDRIJVEN 42
4.6 STEUNAANVRAGEN INGEVOLGE OPROEPEN 42
4.6.1 Projectsteun voor innovaties in de landbouw 42
4.6.2 Steunverlening aan de agrovoedingssector 44
4.6.3 Steunverlening aan de omkaderingssector 44

1 VLIF-BEGROTINGSUITVOERING

De VLIF-begroting betreft het aandeel in de steun die door het VLIF is toegekend en uitbetaald ten laste van het Vlaamse Gewest. Op een beperkte uitzondering na maken de VLIF-maatregelen immers deel uit van het Vlaams plattelandsontwikkelingsplan (PDPO), waarvoor er in de periode 2015-2020 een EU-medefinanciering van 50% is (voor aanvragen ingediend vanaf 2015).

1.1 ONTVANGSTEN EN UITGAVEN

Tabel 1. Begrotingsuitvoering 2018

Ontvangsten	Begrotingsuitvoering (euro)
Dotatie van de Vlaamse overheid	66.358.000
Dotatie vanuit het Vlaams Klimaatfonds	3.000.000
Eigen ontvangsten	491.855
Totale ontvangsten	69.849.855
Uitgaven	**Begrotingsuitvoering (euro)**
Producenten: rentesubsidie	20.913.198
Producenten: premies	23.957.238
Producenten: premies met 'klimaat'-middelen	1.796.164
Producenten: premies met middelen van eigen ontvangsten 2017	691.016
VLIF-waarborg	267.833
Agrovoeding	0
Omkadering	3.104.830
Innovatie	230.342
Labokosten	8.726
Totale uitgaven	50.969.347

1.1.1 Toelichting bij ontvangsten

De ontvangen toelage vanwege de Vlaamse overheid voor 2018 bedroeg 66.358.000 euro, ingeschreven op KB0-1KDH5BW-IS van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap (begrotingsaanpassing bij decreet van 6 juli 2018 en eindejaarsbegrotingswijziging).

Bijkomend werd er vanuit het Vlaams Klimaatfonds 3.000.000 euro overgeheveld naar het VLIF.

De eigen ontvangsten van in totaal 491.855 euro, laten toe om in 2019 voor dit bedrag extra steun te verlenen en uit te betalen:

- wanneer een land- of tuinbouwer tijdens de referentieperiode niet langer voldoet aan de VLIF-voorwaarden, wordt de uitbetaalde steun voor de periode waarin de VLIF-voorwaarden niet zijn vervuld, teruggevorderd. Er werd zo 440.878,49 euro ontvangen in 2018;

- wanneer een VLIF-waarborg na een gedwongen of vrijwillige stopzetting van een land- of tuinbouwbedrijf is uitbetaald aan een kredietinstelling, wordt deze teruggevorderd

bij de kredietnemer(s) en de eventuele borgen. In 2018 is er op basis van dergelijke terugvorderingen 50.976,97 euro ontvangen;

- wanneer een VLIF-waarborg wordt toegekend, moet daarvoor een bijdrage betaald worden. In 2018 zijn er geen waarborgbijdragen ontvangen;
- de teruggaven i.v.m. geweigerde hoeveelheden magere melkpoeder (cfr. openbare interventie) komen ook bij de VLIF-ontvangsten ten gunste van land- en tuinbouwproducenten, maar in 2018 was dit nihil.

1.1.2 Toelichting bij uitgaven

Aan de producenten wordt er vestigingssteun en investeringssteun gegeven in twee vormen : rentesubsidie en kapitaalpremie. Rentesubsidies worden gespreid uitbetaald aan de kredietinstellingen over verschillende jaren (tot 15 jaar), parallel aan de aflossing van het betreffende krediet. Kapitaalpremies worden aan de aanvrager zelf uitbetaald.

Op deze dossiers van producenten kan er nog een derde steunvorm zijn, nl. VLIF-waarborg. Deze wordt uitbetaald aan de betrokken kredietinstelling wanneer de boeken worden neergelegd.

Aan agrovoedingsbedrijven (afzet en verwerking van land- en tuinbouwproducten) en aan de omkaderingssector (proeftuinen en praktijkcentra) kan VLIF-investeringssteun in de vorm van kapitaalpremies worden toegekend.

Voor analyses (cfr. openbare interventie)Kwamen ook nog 8.726 euro kosten ten laste van de VLIF-begroting.

Tabel 2 geeft meer details over de Vlaamse uitbetaalde steun per maatregel en per steunvorm (rentesubsidie/kapitaalpremie) en financieringsbron op basis van in 2018 of eerder toegekende steun aan producenten.

Tabel 2. Vlaamse betaalde steun aan producenten volgens steunvorm en financieringsbron

Steunmaatregel	Totaal Vlaams uitbetaald (euro)	Vlaams uitbetaalde kapitaalpremies (euro) - Producenten	Vlaams uitbetaalde rentesubsidies (euro) - Producenten
Vestigingssteun met reguliere middelen (dotatie)	4.774.814	3.091.507	1.683.307
Investeringssteun met reguliere middelen (dotatie)	39.659.580	20.865.731	18.793.849
Investeringspremies met 'klimaat'-middelen	1.796.164	1.796.164	n.v.t.
Investeringspremies met 'eigen ontvangsten 2017'	691.016	691.016	n.v.t.
Toegekend vóór 2007 zonder EU-cofinanciering (investering + vestigingen samen)	436.042	0	436.042
Totaal	47.357.616	26.444.418	20.913.198

1.2 MACHTIGING

Bij begrotingsartikel KCO-1KDH5BW-IS werd het VLIF gemachtigd om een bedrag van 65.524.000 euro vast te leggen in 2018. Met een vastlegging wordt de Vlaamse cofinanciering van de steun budgetair vastgelegd in het jaar waarin de steun wordt toegekend, ook al volgt de (gespreide) betaling later.
Daarenboven kon er nog 3.000.000 euro worden toegekend dankzij de overheveling uit het Vlaams Klimaatfonds.
Vervolgens was het nog mogelijk om 691.057 euro extra vast te leggen op basis van de eigen ontvangsten 2017.

In totaal werd er dus 69.213.241 euro aangewend van de 69.215.057 euro die maximaal mogelijk waren.

Tabel 3. Vlaamse toegekende steun

Steunmaatregel	Totaal vastgelegde steun (euro)	Vastgelegde kapitaalpremies Producenten	Vastgelegde rentesubsidies Producenten (euro)
Producenten: vestigingssteun	3.159.060	3.142.336	16.724
Producenten: investeringssteun	57.568.465	56.814.749	753.716
Producenten: investeringssteun 'klimaat'-middelen	2.999.939	2.999.939	n.v.t.
Producenten: investeringssteun met middelen van eigen ontvangsten 2017	691.016	691.016	n.v.t.
VLIF-waarborg	267.833	n.v.t.	n.v.t.
Agrovoeding	292.948	n.v.t.	n.v.t.
Omkaderingssteun	3.000.000	n.v.t.	n.v.t.
Innovatie	1.223.616	n.v.t.	n.v.t.
Niet-productieve investeringen	1.638	n.v.t.	n.v.t.
Labokosten	8.726	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	69.213.241	63.648.040	770.440

2 TOEGEKENDE VLIF-STEUN

In dit hoofdstuk wordt gerapporteerd op verrichtingsniveau. Een steunaanvraag kan betrekking hebben op meerdere verrichtingen die niet noodzakelijk gezamenlijk behandeld worden of een gunstige beslissing krijgen.

2.1 STEUN AAN LAND- EN TUINBOUWERS VOOR AANVRAGEN INGEDIEND VOOR 1 JANUARI 2015

2.1.1 Overzicht toegekende VLIF-steun per maatregel

In 2018 kregen 247 verrichtingen, aangevraagd door land- en tuinbouwproducenten, voor het eerst een gunstige beslissing. De totaal toegekende steun bedroeg 3.408.273 euro.

Tabel 4. Overzicht toegekende steun per steuntype

Steunmaatregel	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)	Toegekende kapitaalpremie (euro)	Toegekende rentesubsidie (euro)
Investeringssteun	238	18.032.855	3.238.080	2.603.796	634.285
Vestigingssteun	5	316.437	128.356	115.836	12.520
Diversificatiesteun	4	149.339	41.837	41.008	829
Totaal	247	18.498.631	3.408.273	2.760.639	647.634

Er zijn in 2018 in totaal 174 beslissingsfiches opgemaakt. Merk op dat in een aantal VLIF-dossiers er meerdere beslissingen kunnen zijn, al dan niet in hetzelfde jaar, omdat bijvoorbeeld een voorwaarde vervuld was die leidde tot een gunstige beslissing in het dossier.

In 2018 was van de 174 beslissingsfiches:

- 91% gunstig, gunstig met voorwaarden of subsidiabel. In die dossiers wordt of zal er bijna zeker steun worden toegekend;
- 1% ongunstig, maar vatbaar voor herziening. Dit zijn dossiers waar nog een belangrijke VLIF-voorwaarde moet vervuld worden. Op termijn wordt over die dossiers meestal nog gunstig beslist;
- 8% ongunstig, niet vatbaar voor herziening. Die dossiers voldoen niet aan de VLIF-regelgeving.

2.1.2 Overzicht toegekende VLIF-steun per provincie

Tabel 5. Overzicht toegekende en subsidiabele steun per provincie en per steuntype
Tabel 5.1 Provincie Antwerpen

Maatregel	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Investeringssteun	46	4.295.362	803.317
Vestigingssteun	1	105.348	36.460
Diversificatiesteun	3	96.017	26.907
Totaal Antwerpen	50	4.496.728	866.684

Tabel 5.2 Provincie Limburg

Maatregel	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Investeringssteun	22	1.115.009	190.088
Diversificatiesteun	1	53.322	14.930
Totaal Limburg	23	1.168.330	205.018

Tabel 5.3 Provincie Oost-Vlaanderen

Maatregel	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Investeringssteun	93	6.843.880	1.223.845
Vestigingssteun	1	37.800	18.900
Totaal Oost-Vlaanderen	94	6.881.680	1.242.745

Tabel 5.4 Provincie Vlaams-Brabant

Maatregel	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Investeringssteun	18	862.424	146.744
Totaal Vlaams-Brabant	18	862.424	146.744

Tabel 5.5 Provincie West-Vlaanderen

Maatregel	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Investeringssteun	59	4.916.180	874.086
Vestigingssteun	3	173.288	72.996
Totaal West-Vlaanderen	62	5.089.468	947.082

2.1.3 Overzicht toegekende VLIF-steun per steunvolume

Sinds 2000 worden de investeringen gesubsidieerd naar rato van 10%, 20%, 30% of 40%. Voor aanvragen ingediend sinds 19 februari 2011 worden de investeringen gesubsidieerd naar rato van 8%, 18%, 28% of 38%.

Tabel 6. Overzicht van het aantal verrichtingen waarop steun is toegekend, per steunvolume en per steuntype

Steun-percentage	Investeringssteun (aantal)	Vestigingssteun (aantal)	Diversificatiesteun (aantal)	Totaal aantal verrichtingen (aantal)
8%	35	n.v.t.	n.v.t.	35
18%	191	n.v.t.	n.v.t.	191
28%	12	n.v.t.	4	16
Overige	n.v.t.	5	n.v.t.	5
Totaal	238	5	4	247

Tabel 7. Overzicht van de subsidiabele investeringskosten waarop steun is toegekend, per steunvolume en steuntype

Steun-percentage	Investeringssteun (euro)	Vestigingssteun (euro)	Diversificatiesteun (euro)	Totaal subsidiabele kosten (euro)
8%	674.281	n.v.t.	n.v.t.	674.281
18%	17.001.135	n.v.t.	n.v.t.	17.001.135
28%	357.439	n.v.t.	149.339	506.778
Overige	n.v.t.	316.437	n.v.t.	316.437
Totaal	18.032.855	316.437	149.339	18.498.631

Tabel 8. Overzicht toegekende steun per steunvolume en per steuntype

Steun-percentage	Investeringssteun (euro)	Vestigingssteun (euro)	Diversificatiesteun (euro)	Toegekende steun (euro)
8%	53.942	n.v.t.	n.v.t.1	53.942
18%	3.083.577	n.v.t.	n.v.t.	3.083.577
28%	100.561	n.v.t.	41.837	142.398
Overige	n.v.t.	128.356	n.v.t.	128.356
Totaal	3.238.080	128.356	41.837	3.408.273

2.1.4 Overzicht toegekende VLIF-steun per financieringsbron

Tabel 9. Overzicht van het aantal verrichtingen en de subsidiabele kosten per financieringswijze

Financieringsbron	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)
Eigen middelen	44	1.710.874
BNP Paribas Fortis	29	3.397.153
Crelan	69	4.514.886
ING België	5	653.158
KBC Bank	100	8.222.560
Totaal	247	18.498.631

Ongeveer 18% van het aantal verrichtingen waarvoor steun is toegekend in 2018 werd volledig gefinancierd met eigen middelen. Zij vertegenwoordigen maar 9% van de totale subsidiabele kosten.
Ruim 80% van de verrichtingen is (gedeeltelijk) gefinancierd met krediet verstrekt door KBC, Crelan of BNP Paribas Fortis. Samen vertegenwoordigen zij ongeveer 87% van de subsidiabele kosten waarvoor steun is toegekend.

2.1.5 Overzicht van de toegekende VLIF-steun volgens de aard van de verrichting

Tabel 10. Subsidiabele kosten volgens de aard van de verrichting

Aard van de verrichting	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)
Aankoop hoeve	1	46.000
Andere bedrijfsverbeteringen	78	1.330.749
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen	112	15.407.782
Eerste vestiging	5	316.437
Materieel, vee en aanplantingen	47	1.248.324
Verbreding	4	149.339
Totaal	247	18.498.631

Tabel 11. Overzicht verrichtingen in het kader van vestigingssteun

Verrichting	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Aankoop materieel	1	37.800	18.900
Overname aandelen	3	173.288	72.996
Overname bedrijfsbekleding	1	105.348	36.460
Totaal	5	316.437	128.356

De 5 verrichtingen waaraan vestigingssteun is toegekend, zijn onderdeel van 4 VLIF-steunaanvragen.

2.1.6 Overzicht van de toegekende VLIF-steun per doelstelling

Tabel 12. Subsidiabele kosten per doelstelling

Doelstelling	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)
Dierenwelzijn	3	65.554
Diversificatie	9	295.262
Milieu	68	5.799.205
Overige	167	12.338.610
Totaal	247	18.498.631

Van de subsidiabele investeringskosten (uitgezonderd verrichtingen in het kader van vestigingssteun) heeft 32% betrekking op investeringen met een positieve impact op het milieu. Deze verrichtingen vallen niet alleen onder de doelstelling 'milieu', maar ook onder 'verbreding'. Voor verbreding gaat het om fotovoltaïsche zonnecellen, zonneboilers en windmolens.

2.1.7 Waarborg

In 2018 is er geen VLIF-waarborg toegekend.

2.2 STEUN AAN LAND- EN TUINBOUWERS VOOR AANVRAGEN INGEDIEND VANAF 1 JANUARI 2015

2.2.1 Investeringssteun aan land- en tuinbouwbedrijven

Er werd in 2018 in totaal over 5.868 geselecteerde investeringen een beslissing genomen. Merk op dat in een aantal VLIF-dossiers er meerdere beslissingen kunnen zijn, al dan niet in hetzelfde jaar, omdat bijvoorbeeld een voorwaarde vervuld was die leidde tot een gunstige beslissing in het dossier. In het activiteitenverslag wordt enkel de eerste beslissing behandeld.
De volgende beslissingen werden genomen:

- 78,2% van de investeringen kreeg een gunstige beslissing. De toegekende steun wordt effectief uitbetaald binnen de twee maanden na de beslissing, tenzij de investering aangeduid werd voor een extra controle ter plaatse (5%-controle). Bij beslissingen op het einde van het jaar kan dit mogelijk toch langer duren omdat het VLIF pas uitbetalingen kan uitvoeren nadat het Budgettair Implementatieplan (BIP) werd goedgekeurd. Dat gebeurt in de eerste maanden van elk nieuw jaar;
- 15,2% van de investeringen kreeg een gunstige beslissing met voorwaarden. Deze beslissing wordt gegeven als de voorwaarde later in de tijd nagenoeg zeker vervuld zal kunnen worden, bv. zodra een bepaald extern document aantoont dat aan de inkomensvoorwaarde voldaan is. De betaling gebeurt dan zodra de voorwaarde vervuld is;
- 0,5% kreeg een ongunstige beslissing, maar vatbaar voor herziening. Dit zijn dossiers waar nog een belangrijke VLIF-voorwaarde vervuld moet worden, maar waar de kans eerder klein is dat het nog kan gebeuren. Deze investeringen kunnen dus in principe nog een gunstige beslissing krijgen (tweede beslissing);
- 6% kreeg een ongunstige beslissing, niet vatbaar voor herziening. Die dossiers voldeden niet aan de VLIF-regelgeving.

Verder in het overzicht worden onder goedgekeurde investeringen die investeringen verstaan die als beslissing 'gunstig' of 'gunstig met voorwaarden' kregen. Samen zijn dit 5.485 goedgekeurde investeringen.

2.2.1.1 Overzicht toegekende VLIF-steun per provincie

Tabel 13. Overzicht toegekende en subsidiabele steun per provincie

Provincie	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Antwerpen	1.424	44.826.581	10.914.541
Limburg	531	16.898.795	4.106.870
Oost-Vlaanderen	910	26.018.371	6.499.380
Vlaams-Brabant	258	8.480.318	2.069.687
West-Vlaanderen	2.362	60.295.382	13.960.607
Totaal	5.485	156.519.448	37.551.085

Uit tabel 13 is af te leiden dat het hoogste percentage, 37%, van de toegekende steun bestemd is voor landbouwbedrijven in de provincie West-Vlaanderen. Op de tweede plaats volgt de provincie Antwerpen met 29%. Qua aantal goedgekeurde investeringen is West-Vlaanderen eveneens koploper met 43% van het totale aantal.

2.2.1.2 Overzicht van de toegekende VLIF-steun per doelstelling

Tabel 14. Subsidiabele kosten per doelstelling zoals opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014 betreffende steun aan de investeringen en aan de overname in de landbouw.

Maatregel	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
15% aankoop meerjarig plantgoed	21	418.110	62.717
15% onroerend structuurverbetering	1.392	43.555.373	6.533.306
15% onroerend wettelijke normen mestopslag	137	5.606.882	841.032
15% roerend minimale verduurzaming	385	13.117.970	1.967.696
30% aanplant van beloftevolle fruitvariëteiten	8	238.792	71.638
30% afval en voedselverlies	28	2.254.086	676.226
30% arbeidskwaliteit en -veiligheid	121	1.928.804	578.641
30% automatisatie	550	15.001.843	4.500.553
30% biodiversiteit	48	2.949.020	884.706
30% biologische landbouw	9	2.693.279	807.984
30% bodemkwaliteit	154	2.048.253	614.476
30% bovenwettelijk dierenwelzijn	404	3.668.630	1.100.589
30% emissies ammoniak fijn stof NOX	401	13.384.274	4.015.282
30% hernieuwbare energie: materieel en installaties	40	809.209	242.763

Maatregel	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
30% precisielandbouw	128	1.736.503	520.951
30% primaire energiebesparing	1.053	35.133.817	10.540.145
30% ruimtelijke kwaliteit	73	1.359.995	407.999
30% verwerking en verkoop hoeveproducten	59	1.631.770	489.531
30% voedselveiligheid	24	424.773	127.432
30% waterkwaliteit en -kwantiteit	440	8.186.997	2.456.099
30% windenergie en zonneboiler	10	371.067	111.320
Totaal	5.485	156.519.448	37.551.085

Het hoogste percentage van de toegekende steun, 28%, is bestemd voor investeringen in primaire energiebesparing, gevolgd door de 15%-investering onroerend structuurverbetering met 17%.
De volgende twee doelstellingen zijn 30%-investeringen met 12% voor automatisatie en 11% voor emissies ammoniak fijn stof NOX.
75% van de toegekende steun is bestemd voor de 30%-investeringscodes.

Tabel 15. Subsidiabele kosten per Europese doelstelling

Doelstelling	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
2A	4.020	107.632.008	22.884.853
5B	1.069	31.817.955	9.545.387
5D	396	17.069.485	5.120.845
Totaal	5.485	156.519.448	37.551.085

De VLIF-steun voor land- en tuinbouwbedrijven is bij Europa aangemeld onder de volgende drie prioriteiten:
2A) de economische prestaties van alle landbouwbedrijven verbeteren en de herstructurering en modernisering van landbouwbedrijven faciliteren, met name met het doel de marktdeelname en -gerichtheid en de landbouwdiversificatie te vergroten;
5B) een efficiënter energiegebruik in de landbouw- en de voedselverwerkingssector bevorderen;
5D) de uitstoot van broeikasgassen en ammoniak door de landbouw verminderen.
De meeste VLIF-steun (61%) is bestemd voor prioriteit 2A.
Belangrijk om op te merken is dat er ook heel wat 30%-investeringen opgenomen zijn onder deze prioriteit 2A met een duidelijke milieucomponent of een component in sociale duurzaamheid. Het gaat dan onder meer om investeringen in waterkwaliteit- en kwantiteit, bodemkwaliteit, precisielandbouw, biodiversiteit, afval- en voedselverlies, biologische landbouw, bovenwettelijk dierenwelzijn en ruimtelijke kwaliteit.

Tabel 16. Overzicht van de toegekende VLIF-steun per hoofdsector

Sector	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Akkerbouw	119	4.406.799	1.000.027
Boomkwekerij & sierteelt open lucht	81	2.293.587	479.546
Gemengd gewassen-veeteelt	317	7.644.054	1.706.002
Gemengd rundvee	281	4.475.677	1.089.018
Gemengde bedrijven veeteelt	592	10.848.617	2.488.537
Glasgroenten of sierteelt onder glas	523	22.743.277	6.074.117
Groenten open lucht of fruit	213	15.240.301	4.067.837
Intensieve veehouderij	1.202	35.610.323	8.480.376
Melkvee	1.409	30.744.930	7.034.920
Niet-geclassificeerd	37	850.867	216.469
Overige gewassen gemengd	78	2.697.407	625.389
Overige graasdieren	166	4.796.781	1.143.783
Overige tuinbouw	52	1.601.582	422.992
Vleesvee	148	3.130.242	671.451
Onbekend	267	9.435.003	2.050.621
Totaal	5.485	156.519.448	37.551.085

Het grootste deel van de toegekende steun was bestemd voor intensieve veehouderij (22,6%), gevolgd door steun voor melkveebedrijven met 18,7% en steun voor glasgroenten of sierteelt onder glas met 16,2%.

Voor dit activiteitenverslag werd gebruik gemaakt van de 'berekende' bedrijfstypen zoals sinds 2017 opgenomen in de identificatiedatabank van het Departement Landbouw en Visserij. Elk bedrijf krijgt een bedrijfstype toegekend op basis van de berekende omzet per bedrijfstak op dat landbouwbedrijf. Het aandeel van de omzet van elke bedrijfstak in de totale omzet van het landbouwbedrijf is bepalend voor het bedrijfstype. Over deze toekenningsregels werden op Europees niveau afspraken gemaakt en wordt de eveneens afgesproken Europese nomenclatuur van bedrijfstypen gevolgd. Om de omzet per individueel landbouwbedrijf per bedrijfstak in te schatten, wordt de standaardopbrengsten per teelt en per diersoort die berekend worden op basis van het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN) gelinkt met de individueel per bedrijf beschikbare areaalgegevens uit de verzamelaanvraag, en de diergegevens beschikbaar bij de Mestbank en Sanitel.

Voor 267 investeringen is geen bedrijfstype bekend. Dit komt voornamelijk doordat het over nieuw opgerichte bedrijven gaat waarvan nog niet voldoende gegevens beschikbaar zijn om het bedrijfstype te kunnen berekenen, of omdat het begunstigden betreft zoals machineringen waarvan geen bedrijfstype bepaald kan worden.

Tabel 17. Overzicht van de toegekende VLIF-steun per deelsector

Deelsector	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Akkerbouwgroenten	19	916.914	171.839
Andere bedrijven combo gewassen	20	914.729	164.295
Bloemen en sierplanten in open lucht	16	660.030	128.614
Bloemen en sierplanten onder glas	85	3.160.642	862.822
Boomkwekerij	65	1.633.557	350.933
Champignonbedrijven	2	67.000	20.100
Combo akker- en tuinbouw	38	1.063.886	256.152
Combo akkerbouw en blijvende teelten	1	35.000	10.500
Combo akkerbouw en graasdieren	20	865.587	217.341
Combo akkerbouw en melkvee	81	1.476.010	324.024
Combo akkerbouw en veredeling	72	2.946.114	645.672
Combo akkerbouwgewassen	76	1.991.425	506.415
Combo blijvende teelten	4	25.798	7.739
Combo graasdieren en akkerbouw	26	251.871	51.270
Combo melkvee en akkerbouw	35	923.111	212.804
Combo tuinbouw en blijvende teelten	13	606.863	171.363
Combo van gewassen (vnl. akkerbouw)	6	76.929	23.079
Combo varkensfokkerij en -mesterij	582	14.305.845	3.333.288
Combo veredeling met diverse productie	58	2.190.252	557.758
Diverse graasdieren	1	22.378	6.713
Diverse tuinbouwteelten	50	1.534.582	402.892
Fokvarkens	42	964.328	218.427
Fruit - geen citrus, tropisch en noten	116	11.108.131	3.095.377
Geiten	165	4.774.403	1.137.070
Gemengd - gewassen en veeteelt	83	1.181.362	254.892
Gespecialiseerde mestvarkensbedrijven	134	5.335.328	1.262.374
Glasgroenten	438	19.582.635	5.211.295
Groenten in open lucht	93	4.106.372	964.721
Hakvruchten	18	1.275.357	275.333
Legkippen	69	3.381.024	858.665
Melkvee	1.409	30.744.930	7.034.920
Niet-geclassificeerd	37	850.867	216.469
Granen, olie- en eiwitgewas, hakvruchten	6	223.102	46.439
Runderjong- en mestvee	148	3.130.242	671.451
Rundvee: combo melk, jong- en mestvee	281	4.475.677	1.089.018
Slachtpluimvee	317	9.433.547	2.249.863
Veeteeltcombo; veredeling en graasvee	12	219.924	47.452

Deelsector	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Veeteeltcombo; veredeling en melkvee	187	3.919.013	831.906
Veeteeltcombo; vnl. graasdieren	8	146.856	44.057
Veeteeltcombo; vnl. melkvee	385	6.562.825	1.565.121
Onbekend	267	9.435.003	2.050.621
Totaal	5.485	156.519.448	37.551.085

Het grootste deel van de toegekende steun was bestemd voor melkveebedrijven (18,7%), gevolgd door glasgroenten (13,9%), varkensfokkerij/mesterij (8,9%) en fruit (8,2%).

2.2.2 Overnamesteun

Er zijn in 2018 in totaal 119 dossiers behandeld. Zoals al eerder vermeld, kunnen er in een aantal VLIF-dossiers meerdere beslissingen zijn, al dan niet in hetzelfde jaar.
In het activiteitenverslag wordt enkel de eerste beslissing behandeld.
De volgende beslissingen werden genomen:

- 67,2% van de investeringen kreeg een gunstige beslissing met inkomensvoorwaarden. Dit betekent dat de eerste twee van de vijf schijven maar met een tussenperiode van zes maanden uitbetaald kunnen worden. De derde en volgende schijven kunnen pas uitbetaald worden als de jonge landbouwer heeft aangetoond dat hij ook aan de inkomensvoorwaarden kan voldoen. Na de gunstige beslissing wordt de eerste schijf uitbetaald binnen de twee maanden na die beslissing, tenzij de investering aangeduid werd voor een extra controle ter plaatse (5%-controle);
- 22,7% van de investeringen kreeg een gunstige beslissing met voorwaarden. De beslissing 'gunstig met voorwaarden' wordt gegeven als het bijna zeker is dat de voorwaarden later vervuld zullen kunnen worden. De betaling van de eerste schijf wordt uitgevoerd zodra de voorwaarden vervuld zijn, eventueel met uitzondering van de inkomensvoorwaarden;
- 5,9% kreeg een ongunstige beslissing, maar vatbaar voor herziening. Dit zijn dossiers waar nog een belangrijke VLIF-voorwaarde moet worden vervuld, maar waar de kans eerder klein is dat dit nog lukt. Deze investeringen kunnen dus in principe nog een gunstige beslissing krijgen (tweede beslissing);
- 4,2% kreeg een ongunstige beslissing. Deze dossiers kunnen niet voldoen aan één of meerdere VLIF-voorwaarden of de jonge landbouwer is hiertoe niet bereid.

Verder in het overzicht worden onder goedgekeurde investeringen die investeringen verstaan die als beslissing 'gunstig' of 'gunstig met (inkomens)voorwaarden' kregen. Samen zijn dit 107 goedgekeurde investeringen.

2.2.2.1 Overzicht toegekende VLIF-steun per provincie

Tabel 18. Overzicht per provincie

Provincie	Aantal goedgekeurde aanvragen	Toegekende steun (euro)
Antwerpen	16	940.000
Limburg	18	1.005.000
Oost-Vlaanderen	23	1.130.000
Vlaams-Brabant	10	460.000
West-Vlaanderen	40	2.095.000
Totaal	107	5.630.000

2.2.2.2 Overzicht toegekende VLIF-steun per steunbedrag

Tabel 19. Overzicht per steunbedrag

Steunbedrag	Aantal goedgekeurde aanvragen	Toegekende steun (euro)
40.000	40	1.600.000
55.000	44	2.420.000
70.000	23	1.610.000
Totaal	107	5.630.000

De toegekende steun wordt berekend op basis van het bruto-bedrijfsresultaat van het overgenomen bedrijf. In 37,4% van de goedgekeurde dossiers was dit 40.000 euro, in 41,1% was dit 55.000 euro en in 21,5% was dit 70.000 euro.

2.3 STEUN AAN DE AGROVOEDINGSSECTOR

In 2018 werd geen enkele aanvraag behandeld. Om te starten met de dossierbehandeling moeten er eerst facturen worden ingediend door de aanvragers.

2.4 STEUN AAN DE OMKADERINGSSECTOR

In 2018 werd een totaal steunbedrag van 3.104.829 euro uitbetaald voor negen dossiers, waarvan één saldo voor het afgeronde project van de Nationale Proeftuin voor Witloof.

2.5 VLIF-PROJECTSTEUN INNOVATIE

In 2018 werden 4 aanvragen behandeld. Over alle 4 de aanvragen werd er gunstig beslist en er werd een totaal steunbedrag van 502.684 euro toegekend.

2.6 VLIF-STEUN VOOR NIET-PRODUCTIEVE INVESTERINGEN

In 2018 werden 4 aanvragen behandeld. Twee aanvragen kregen een ongunstige beslissing en twee aanvragen kregen de beslissing gunstig met voorwaarden. Voor deze laatste twee werd een totaal steunbedrag van 3.275 euro toegekend.

2.7 VLIF-STEUN AAN DE ONTWIKKELING VAN KLEINE LANDBOUWBEDRIJVEN

In 2018 werd geen enkele aanvraag behandeld. Om te starten met de dossierbehandeling moeten er eerst facturen worden ingediend door de aanvragers.

3 VLIF-STEUN IN 2018: REGELGEVING EN PROCEDURE

3.1 DE VLIF-MAATREGELEN IN DE PDPO III-PERIODE

Voor de periode 2015-2020 is het derde Vlaams programma voor plattelandsontwikkeling (PDPO III) goedgekeurd door de Europese Commissie. Deze goedkeuring is essentieel, omdat de VLIF-maatregelen mee worden gefinancierd met Europese middelen uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO). De VLIF-waarborg en steun aan de omkaderingssector zijn Vlaamse maatregelen zonder medefinanciering van Europa, en werden bijgevolg niet opgenomen in PDPO III.

Land- en tuinbouwers kunnen op elk ogenblik een steunaanvraag indienen voor de volgende VLIF-maatregelen:

- opstartsteun voor de jonge landbouwer;
- investeringssteun op het land- en tuinbouwbedrijf;
- VLIF-waarborg voor investeringen en overnames in de landbouw;
- steun voor niet-productieve investeringen op het landbouwbedrijf;
- steun voor de ontwikkeling van een kleine landbouwonderneming.

Enkel na een oproep en de publicatie van een ministerieel besluit kunnen landbouwers of groeperingen van landbouwers een aanvraag indienen voor projectsteun voor innovaties in de landbouw.

Voor de land- en tuinbouwsector werden via oproep volgende maatregelen behouden:

- steun voor verwerking en afzet van land- en tuinbouwproducten aan de agrovoedingsindustrie;
- steun aan de omkaderingssector.

Een beschrijving van de VLIF-maatregelen volgt verder in dit hoofdstuk. Meer informatie over voorwaarden en procedures is te vinden op de VLIF-webpagina's

3.2 VLIF-STEUNAANVRAGEN

Sinds 5 januari 2015 verlopen de VLIF-steunaanvragen uitsluitend via het e-loket voor Landbouw en Visserij.
Voor investeringssteun duren de indienperiodes in de regel maximaal drie maanden. In 2018 waren er de volgende indienperiodes:

- blok 1 van 1 januari tot 31 maart;
- blok 2 van 1 april tot 30 juni;
- blok 3 van 1 juli tot 30 september;
- blok 4 van 1 oktober tot 17 december.

Voor opstartsteun duren de indienperiodes maximaal één maand. In de regel starten ze telkens de eerste dag van de maand en worden ze de laatste dag van de maand afgesloten. Uitzondering hierop was de afsluitingsdatum op 17 december.

Voor VLIF-steun voor niet-productieve investeringen duren de indienperiodes in de regel maximaal drie maanden. In 2018 waren er de volgende indienperiodes:

- blok 1 van 1 januari tot 28 februari;
- blok 2 van 1 maart tot 31 mei;
- blok 3 van 1 juni tot 31 augustus;
- blok 4 van 1 september tot 30 november;
- blok 5 van 1 december tot 28 februari 2019.

Voor VLIF-steun voor de ontwikkeling van een kleine landbouwonderneming duren de indienperiodes in de regel maximaal drie maanden. In 2018 waren hiervoor volgende indienperiodes:

- blok 1 van 1 januari tot 31 maart;
- blok 2 van 1 april tot 30 juni;
- blok 3 van 1 juli tot 30 september;
- blok 4 van 1 oktober tot 17 december.

Voor VLIF-projectsteun voor innovaties in de landbouw was er in 2018 één aanvraagperiode. Deze liep van 2 januari tot 31 maart.

Voor VLIF agrovoeding was er in 2018 geen oproep.

3.3 SELECTIE VAN VLIF-STEUNAANVRAGEN

De goedkeuring van de VLIF-steunmaatregelen binnen PDPO III werd door de Europese Commissie afhankelijk gemaakt van de invoering van een selectiesysteem.
In de ELFPO-verordening wordt bepaald dat de selectiecriteria borg moeten staan voor:

- de gelijke behandeling van de aanvragers;
- het beter gebruik van de financiële middelen;
- het uitvoeren van de EU-prioriteiten voor plattelandsontwikkeling.

Voor iedere VLIF-maatregel zijn er selectiecriteria uitgewerkt die bijdragen tot de doelmatigheid ervan. Het selectiesysteem voor de investeringssteun werkt als volgt:

- het totale VLIF-budget voor de gehele PDPO III periode ligt per maatregel vast;
- een steunaanvraag kan bestaan uit verschillende verrichtingslijnen die elk afzonderlijk een score krijgen op basis van de selectiecriteria. Zo wordt bij de steunaanvraag om een stal te bouwen, de stal opgedeeld in meerdere investeringslijnen;
- na het afsluiten van een blokperiode worden alle, via het e-loket voor Landbouw en Visserij, ingediende verrichtingslijnen gerangschikt volgens hun score. Bij eenzelfde score bepaalt de leeftijd van de aanvrager-landbouwer de volgorde. De jongste landbouwer krijgt voorrang. Daarnaast wordt, rekening houdend met de wettelijk bepaalde normbedragen, het subsidie-equivalent berekend;
- ook wordt gecontroleerd of de berekende subsidie-equivalenten binnen een steunaanvraag voldoende hoog zijn conform de wettelijk bepaalde minimaal subsidiabele investeringskosten;
- tot slot wordt het vooraf bepaald beschikbare budget vergeleken met de som van de ingediende subsidie-equivalenten:
    - indien de som van de aangemelde subsidie-equivalenten binnen een blokperiode hoger is dan het vooraf vastgelegd budget, komen de verrichtingen met de laagste scores niet in aanmerking voor VLIF-steun;

- indien de som van de aangemelde subsidie-equivalenten binnen een blokperiode lager is dan het vooraf vastgelegd budget, wordt het beschikbaar budget gereduceerd tot 98% van de som van de aangemelde subsidie-equivalenten.

De scores zijn bepaald op basis van onderzoek over de effecten van de investeringen. Objectieve criteria vermijden dat verrichtingen of sectoren kunstmatig bevoordeeld worden.

3.4 KORTE BESCHRIJVING VAN DE VLIF-MAATREGELEN

3.4.1 Opstartsteun aan de jonge landbouwer

Opstartsteun heeft tot doel een jonge landbouwer te ondersteunen wanneer hij zich voor het eerst vestigt als bedrijfsleider op een bestaand land- of tuinbouwbedrijf.
De doelmatigheidsscore bestaat uit vier scores die de eerste vestiging beoordelen op volgende criteria:

- het aandeel dat de landbouwer die zich voor het eerst vestigt als bedrijfshoofd heeft in het geheel van het landbouwbedrijf;
- de mate waarin de verrichting samengaat met een aantoonbare generatiewissel.

3.4.2 Steun aan de investeringen op het landbouwbedrijf

Het VLIF verleent steun aan investeringen op land- en tuinbouwbedrijven die bijdragen tot:

- het verhogen van de weerbaarheid;
- het efficiënter energiegebruik;
- het reduceren van uitstoot van broeikasgassen en ammoniak en het verbeteren van de luchtkwaliteit.

De doelmatigheidsscore van elke investeringslijn wordt samengesteld uit vijf scores die een investering beoordelen. Volgende criteria bepalen de bijdrage aan de verduurzaming van de landbouwsector:

1. het economisch criterium, ofwel de 'profit'-score. Dit is de mate waarin de investering innovatief is, bijdraagt tot de creatie van toegevoegde waarde, een verbeterd inkomen of een verbeterde concurrentiepositie;
2. het ecologisch criterium, ofwel de 'planet'-score. Dit is de mate waarin de investering gericht is op een verminderd of rationeler gebruik van energie, water, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, een verbetering van het klimaat, een verhoogde biodiversiteit, de reductie van afval en voedselverlies en de voorkoming van erosie;
3. het sociaal criterium, of de 'people'-score. Dit is de mate waarin de investering bijdraagt tot de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, het imago en het maatschappelijk draagvlak van de sector, de arbeidsrationalisatie en -veiligheid en de voedselveiligheid.

De hierboven vermelde scores krijgen elk eenzelfde gewicht en bepalen de steunintensiteit. Investeringen die sterk bijdragen aan de verduurzaming van de land- en tuinbouwsector komen in aanmerking voor 30% steun. Investeringen die minder bijdragen aan de verduurzaming komen in aanmerking voor 15% steun.

Het vierde criterium is een score op 'good governance'. De mate waarin er een 'dead weight' is, namelijk de kans dat de investering ook zonder subsidie zou worden uitgevoerd, omdat er bijvoorbeeld een korte terugverdientijd is van de investering.

Het vijfde criterium, de leeftijd van de aanvrager, is het enige criterium dat gekoppeld is aan de aanvrager en niet aan de investeringslijn. De leeftijd van de bedrijfsleider of de leeftijd van de jongste landbouwer binnen een vennootschap of maatschap geeft de jongere landbouwers een selectief voordeel. Die werkwijze past bij de Europese doelstelling om de verjonging in de landbouwsector te bevorderen.

3.4.3 VLIF-waarborg voor de investeringen en de overname in de landbouw

De VLIF-waarborg heeft als doel de land- en tuinbouwer makkelijker toegang te geven tot krediet. De kredieten die in aanmerking komen voor waarborg moeten bij een door het VLIF erkende kredietinstelling aangegaan worden. Daarnaast waarborgt het VLIF het kredietgedeelte dat wordt gebruikt om subsidiabele investeringen uit te voeren. De te waarborgen verrichting hoeft niet geselecteerd te worden voor subsidie om in aanmerking te komen voor VLIF-waarborg.

De waarborg is een aanvulling op de gestelde zekerheden van de land- of tuinbouwer. Daarnaast moet deze ook voldoen aan de VLIF-voorwaarden voor investeringssteun of opstartsteun.

3.4.4 Steun voor niet-productieve investeringen op het landbouwbedrijf

Een landbouwer leeft en werkt in de open ruimte en maakt hierbij gebruik van de aanwezige elementen zoals bodem en water. Hij of zij kan ervoor kiezen om investeringen te doen die bijdragen tot een verbeterde biodiversiteit, landschaps-, bodem- of waterkwaliteit … Het gaat vooral om investeringen rond natuur- en landschapsbeheer die van de landbouwer wel inspanningen vergen, maar die op geen enkele manier inkomsten opleveren. Ook investeringen rond erosiebestrijding en waterbeheer komen in aanmerking: daarvan plukken niet zozeer de individuele landbouwers, maar eerder de buurtbewoners, de maatschappij of het ecosysteem de vruchten. Om landbouwers aan te moedigen toch de stap te zetten, kunnen zij hiervoor steun genieten.

De doelmatigheidsscore is de resultante van drie scores. Die volgen uit een beoordeling van de mate waarin de investering bijdraagt aan de volgende criteria:

1. de realisatie van de doelstellingen op het gebied van biodiversiteit en de mate waarin de investering van landschappelijke waarde is;
2. een verbetering van het waterbeheer;
3. een verbetering van het bodembeheer.

3.4.5 Steun voor de ontwikkeling van kleine landbouwondernemingen

Aanvullend op de maatregel 'Opstartsteun voor jonge landbouwers' wil Vlaanderen ook kleine landbouwbedrijven die zich verder willen ontwikkelen, ondersteunen. Voor bepaalde types van bedrijven en subsectoren zijn de voorwaarden om de opstartsteun of investeringssteun te kunnen genieten niet haalbaar. Dikwijls gaat het om bedrijven die nieuwe teelten of alternatieve vormen van productiemethodes en commercialisatiestructuren ontwikkelen.
De doelmatigheidsscore bestaat uit vier scores die de omschakeling beoordelen op basis van de volgende criteria:

1. de mate waarin het uitvoeren van de verrichting of investering bepaald wordt door het verkrijgen van steun, rekening houdend met de terugverdientijd;
2. de mate waarin de verrichting of investering gericht is op de ontwikkeling van zeldzame, nieuwe of weinig beoefende landbouwactiviteiten, alternatieve

commercialisatiemethodes en de verbetering van het imago en het maatschappelijke draagvlak van de sector;
3. de mate waarin de verrichting of investering gericht is op de ontwikkeling van milieuvriendelijke productietechnieken;
4. de leeftijd, waarbij de jonge landbouwer een voordeel heeft tegenover de gevestigde landbouwer. Een jonge landbouwer is een landbouwer (natuurlijke persoon) die jonger is dan veertig jaar op het tijdstip van de steunaanvraag.

3.4.6 Projectsteun voor innovaties in de landbouw

Deze maatregel stimuleert pure innovatie en vernieuwing op het land- en tuinbouwbedrijf en vormt een aanvulling op de maatregel 'Steun aan de investeringen op het landbouwbedrijf'. Via deze projectsteun wil het VLIF innovatieve ideeën en concepten op het vlak van productie, verwerking en afzet van landbouwproducten realiseren.
Door deze maatregel zijn innovatieve investeringstypes subsidiabel die nog niet zijn opgenomen op de limitatieve lijst van subsidiabele investeringen. Daarnaast kan er ook steun gevraagd worden voor investeringstypes die al opgenomen zijn op de VLIF-lijst, maar die tegelijk een duidelijk aantoonbare innovatie inhouden. Innovaties in een eindfase van de ontwikkeling en die uitgetest worden in praktijkomstandigheden op land- en tuinbouwbedrijven zijn eveneens subsidiabel via deze maatregel.
Deze maatregel wordt telkens voor een beperkte tijd opengesteld via de publicatie van een ministerieel besluit. Daarnaast wordt de budgettaire enveloppe bepaald om de maatregel open te stellen.
De selectiecriteria zijn de mate:

1. van innovatie;
2. van economische, sociale of ecologische impact;
3. waarin het project concreet, realistisch en uitvoerbaar is;
4. waarin de investering aansluit bij een samenwerking in de keten of keten overschrijdend is.

De scores worden toegekend door een beoordelingscollege bestaande uit experten van het beleidsdomein Landbouw en Visserij.

3.4.7 Steun aan de agrovoedingsindustrie voor de afzet van land- en tuinbouwproducten

Investeringen in de verwerking en afzet van land- en tuinbouwproducten komen in aanmerking voor VLIF-steun op voorwaarde dat ze een directe en positieve impact hebben op de aangeleverde land- en tuinbouwproducten. In hoofdzaak hebben de subsidiabele investeringen betrekking op de eerste fase van het verwerkings- en vermarktingsproces en op de kwaliteit van de land- en tuinbouwproducten. Het gaat dan bijvoorbeeld om transport en aanlevering, classificatie en kwaliteitscontrole en voorbereiding van het verwerkingsproces.
Het doel van deze maatregel is enerzijds de kwaliteit, de voedselveiligheid en de toegevoegde waarde van land- en tuinbouwproducten te verhogen, en anderzijds de synergie tussen de landbouwsector en de verwerking/afzet te versterken.
Deze maatregel wordt telkens voor een beperkte tijd opengesteld via de publicatie van een ministerieel besluit. Daarnaast wordt de budgettaire enveloppe bepaald om de maatregel open te stellen.

3.4.8 Steun aan de omkaderingssector

Voor iedere Vlaamse teler is de ondersteuning van een innovatief en goed uitgerust praktijkcentrum van groot belang. De omkaderingssector biedt immers antwoorden op de actuele uitdagingen met betrekking tot productiemethodes waarmee de land- en tuinbouwsector geconfronteerd wordt. Dit gebeurt door het onderzoek toe te spitsen op de nieuwe evoluties. De omkaderingssector omvat hoofdzakelijk proeftuinen en -centra, zowel uit de plantaardige als de dierlijke sector, die een dienstverlenende bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de land- en tuinbouwsector en/of de begeleiding van activiteiten op land- en tuinbouwbedrijven.
Deze maatregel wordt telkens voor een beperkte tijd opengesteld via de publicatie van een oproep. Daarnaast wordt de budgettaire enveloppe bepaald om de maatregel open te stellen.

4 INGEDIENDE VLIF-STEUNAANVRAGEN

4.1 AANVRAGEN VOOR INVESTERINGSSTEUN DOOR LAND- EN TUINBOUWERS

4.1.1 Toelichting bij de opbouw van de tabellen en betekenis van de kolomvariabelen

Er worden per alinea telkens twee tabellen getoond. De eerste tabel bevat gegevens over de aanvragen, de tweede tabel over de selectie.

De eerste kolomvariabele is het aantal ingediende investeringstypes (eerste tabel) en het aantal geselecteerde investeringstypes (tweede tabel). De tweede kolomvariabele is het aantal aanvragen (eerste tabel) en het aantal geselecteerde aanvragen (tweede tabel). Een steunaanvraag bevat één of meer investeringslijnen. De derde kolomvariabele geeft de investeringskosten weer voor alle aangevraagde investeringstypes (eerste tabel) en voor de geselecteerde investeringstypes (tweede tabel). De investeringskosten zijn de kosten van de investering exclusief btw zoals door de aanvrager opgegeven werd. Tijdens het invullen van de steunaanvraag op het e-loket kan de aanvrager het voorgestelde investeringsbedrag aanvaarden, ofwel een offertebedrag opgeven. De vierde kolomvariabele behandelt de subsidiabele investeringskosten van alle aangevraagde investeringstypes (eerste tabel) en van de geselecteerde investeringstypes (tweede tabel). De subsidiabele investeringskosten worden berekend door op de aangevraagde investeringskosten normbedragen toe te passen. Het is op dit bedrag dat, afhankelijk van het investeringstype, de subsidie aan 15% of 30% berekend wordt. Dit is de vijfde kolomvariabele. In de eerste tabel wordt dit de gevraagde subsidie genoemd, in de tweede tabel het selectie- bedrag, namelijk de gevraagde subsidie voor alle geselecteerde investeringstypes. Dit bedrag is de maximaal mogelijke toegekende steun. De effectief toegekende steun wordt berekend tijdens de dossierbehandeling, door de gerealiseerde projecten en de gerealiseerde losse investeringen rechtstreeks in rekening te brengen met de aangevraagde projecten en de losse investeringen.

Alle bedragen zijn in euro uitgedrukt.

In de tabellen, met uitzondering van tabel 26, werd de herkansing niet in rekening gebracht. Dat betekent dat alle aanvragen opgenomen werden, ook al werden deze in de volgende blokperiode herkanst.

4.1.2 Algemeen

Tabel 20. Ingediende steunaanvragen

Blokperiode	Aantal ingediende investeringen	Aantal aanvragen	Investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Blok 1	4.274	745	149.982.780	139.757.224	30.357.293
Blok 2	4.195	579	158.861.689	154.457.129	32.950.806
Blok 3	3.921	548	149.429.392	145.752.868	31.534.142
Blok 4	3.955	594	174.343.999	169.815.623	36.908.854
Totaal	16.345	2.466	632.617.860	609.782.843	131.751.095

Tabel 21. Geselecteerde steunaanvragen

Blokperiode	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Blok 1	2.532	503	81.703.635	74.391.721	20.474.845
Blok 2	2.933	422	95.056.628	92.325.447	23.628.718
Blok 3	2.640	409	89.266.106	87.110.792	22.728.251
Blok 4	2.324	419	88.416.443	85.965.672	24.271.667
Totaal	10.429	1.753	354.442.811	339.793.632	91.103.480

Uit de tabellen blijkt dat 64% van de investeringstypes geselecteerd werd, en 71% van de aanvragen. 69% van de gevraagde subsidie werd door het toepassen van de selectie geselecteerd. Dit komt overeen met 56% van de subsidiabele investeringskosten.

4.1.3 Provincie

Tabel 22. Ingediende steunaanvragen

Provincie	Aantal ingediende investeringen	Aantal aanvragen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Antwerpen	3.110	429	165.192.121	159.972.842	34.397.952
Limburg	1.442	263	67.923.300	64.673.301	14.273.205
Oost-Vlaanderen	3.351	523	108.097.710	103.824.804	22.887.514
Vlaams-Brabant	791	185	32.906.844	30.881.387	6.749.500
West-Vlaanderen	7.651	1.066	258.497.886	250.430.510	53.442.925
Totaal	16.345	2.466	632.617.860	609.782.843	131.751.095

Tabel 23. Geselecteerde steunaanvragen

Provincie	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Antwerpen	2.046	323	96.426.837	93.345.349	24.370.265
Limburg	931	191	38.618.293	36.766.955	10.064.576
Oost-Vlaanderen	2.159	351	63.764.279	60.471.346	16.327.097
Vlaams-Brabant	469	125	17.060.956	15.754.310	4.466.337
West-Vlaanderen	4.824	763	138.572.446	133.455.673	35.875.206
Totaal	10.429	1.753	354.442.811	339.793.632	91.103.480

Uit tabel 23 is af te leiden dat 39% van het totale selectiebedrag bestemd is voor landbouwbedrijven in de provincie West-Vlaanderen. Op de tweede plaats volgt de provincie Antwerpen met 27%. Het percentage selectiebedrag/ gevraagde subsidie verschilt nauwelijks tussen de provincies en ligt tussen de 66% en 71%.

4.1.4 Hoofdsector

Tabel 24. Ingediende steunaanvragen

Sector	Aantal ingediende investeringen	Aantal aanvragen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Akkerbouw	542	117	23.755.271	23.117.457	4.750.978
Boomkwekerij & sierteelt open lucht	176	47	5.613.174	5.299.733	1.068.311
Gemengd gewassen-veeteelt	1.322	188	41.896.085	40.117.946	8.747.569
Gemengd rundvee	713	103	20.998.647	20.342.365	4.330.804
Gemengde bedrijven veeteelt	1.541	196	45.455.456	43.890.687	9.356.253
Glasgroenten of sierteelt onder glas	976	165	65.812.789	62.643.514	13.590.858
Groenten open lucht of fruit	720	178	35.694.425	33.120.458	7.708.898
Intensieve veehouderij	2.807	397	129.755.993	125.702.602	26.784.750
Melkvee	4.285	615	124.842.609	121.373.608	26.267.726
Niet-geclassificeerd	85	15	3.399.032	3.350.399	714.409
Overige gewassen gemengd	280	62	14.529.013	14.084.048	3.028.164
Overige graasdieren	103	18	2.878.500	2.674.309	523.585
Overige tuinbouw	220	34	7.781.540	6.897.819	1.574.813
Vleesvee	485	89	18.831.775	18.292.366	3.763.434
Onbekend	2.090	242	91.373.551	88.875.533	19.540.545
Totaal	16.345	2.466	632.617.860	609.782.843	131.751.095

Tabel 25. Geselecteerde steunaanvragen

Sector	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Akkerbouw	295	80	9.574.508	9.231.701	2.651.885
Boomkwekerij & sierteelt open lucht	90	27	2.653.635	2.388.901	628.461
Gemengd gewassen-veeteelt	908	140	22.467.190	21.281.058	5.913.549
Gemengd rundvee	445	58	11.255.036	10.697.224	2.872.369
Gemengde bedrijven veeteelt	962	130	23.611.321	22.700.124	6.164.233
Glasgroenten of sierteelt onder glas	590	134	37.925.946	36.216.135	9.621.630
Groenten open lucht of fruit	376	128	22.641.371	20.868.052	5.858.916
Intensieve veehouderij	1.768	286	70.666.129	68.150.964	18.182.802
Melkvee	2.804	431	73.163.553	70.399.697	18.553.315
Niet-geclassificeerd	42	12	1.644.293	1.642.944	458.065
Overige gewassen gemengd	150	44	6.839.625	6.668.303	1.909.512

Sector	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Overige graasdieren	57	11	1.576.550	1.430.784	333.981
Overige tuinbouw	142	27	4.579.272	4.109.632	1.152.985
Vleesvee	295	53	10.067.723	9.631.955	2.452.376
Onbekend	1.505	192	55.776.658	54.376.159	14.349.401
Totaal	10.429	1.753	354.442.811	339.793.632	91.103.480

Voor dit activiteitenverslag werd gebruik gemaakt van de 'berekende' bedrijfstypen zoals sinds 2017 opgenomen in de identificatiedatabank van het Departement Landbouw en Visserij. Elk bedrijf krijgt een bedrijfstype toegekend op basis van de berekende omzet per bedrijfstak op dat landbouwbedrijf. Het aandeel van de omzet van elke bedrijfstak in de totale omzet van het landbouwbedrijf is bepalend voor het bedrijfstype. Over deze toekenningsregels werden op Europees niveau afspraken gemaakt en wordt de eveneens afgesproken Europese nomenclatuur van bedrijfstypen gevolgd. Om de omzet per individueel landbouwbedrijf per bedrijfstak in te schatten, worden de standaardopbrengsten per teelt en per diersoort, die berekend worden op basis van het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN), gelinkt met de individueel per bedrijf beschikbare areaalgegevens uit de verzamelaanvraag, en de diergegevens beschikbaar bij de Mestbank en Sanitel.

Voor 192 aanvragen is geen bedrijfstype bekend. Dit komt voornamelijk doordat het over nieuw opgerichte bedrijven gaat waarvan nog niet voldoende gegevens beschikbaar zijn om het bedrijfstype te kunnen berekenen, of omdat het over begunstigden gaat waarvan geen bedrijfstype berekend kan worden zoals machineringen.

Het hoogste percentage van het selectiebedrag is bestemd voor intensieve veehouderij (varkens en kippen) en melkveehouderij met beide 20%.
Het percentage selectiebedrag/de gevraagde subsidie is het laagst voor de sector akkerbouw (56%) en het hoogst voor groenten in open lucht of fruit (76%).

4.1.5 Subsector

Tabel 26. Ingediende steunaanvragen

Sector	Aantal ingediende investering-en	Aantal aanvragen	Aangevraagde investerings-kosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Akkerbouwgroenten	43	6	2.367.500	2.337.450	517.703
Andere bedrijven combo gewassen	75	6	4.141.450	4.003.472	881.120
Bloemen en sierplanten in open lucht	5	4	146.000	146.000	31.650
Bloemen en sierplanten onder glas	335	60	14.081.410	13.149.125	2.549.762
Boomkwekerij	171	43	5.935.476	5.574.456	1.152.430
Champignonbedrijven	5	2	537.000	347.350	104.205
Combo akker- en tuinbouw	162	34	6.641.175	6.327.148	1.285.312
Combo akkerbouw en blijvende teelten	9	6	642.628	616.020	132.380

Sector	Aantal ingediende investering-en	Aantal aanvragen	Aangevraagde investerings-kosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Combo akkerbouw en graasdieren	122	27	5.670.724	5.266.057	1.089.740
Combo akkerbouw en melkvee	97	11	3.312.067	2.868.943	584.078
Combo akkerbouw en veredeling	165	35	7.822.025	7.706.065	1.716.502
Combo akkerbouwgewassen	314	71	13.919.079	13.452.468	2.749.068
Combo blijvende teelten	19	3	262.500	218.000	35.775
Combo graasdieren en akkerbouw	116	21	4.332.252	4.232.996	960.823
Combo legkippen en slachtpluimvee	17	1	334.000	331.864	57.297
Combo melkvee en akkerbouw	215	24	5.009.387	4.861.152	1.027.255
Combo tuinbouw en blijvende teelten	32	10	988.150	960.200	173.914
Combo van gewassen (vnl. akkerbouw)	13	3	241.000	241.000	45.600
Combo varkensfokkerij en -mesterij	1.373	192	53.233.352	52.030.915	11.258.154
Combo veredeling met diverse productie	209	21	8.479.296	8.347.813	1.774.409
Diverse graasdieren	19	3	936.000	820.584	146.693
Diverse teelten onder glas	50	3	2.403.563	2.314.219	570.672
Diverse tuinbouwteelten	165	27	4.568.350	4.303.398	951.347
Fokvarkens	323	42	19.589.733	18.862.172	4.218.876
Fruit - geen citrus, tropisch en noten	396	116	22.559.940	20.413.938	4.978.972
Geiten	82	15	1.975.500	1.900.224	375.167
Gemengd - gewassen en veeteelt	355	52	8.130.598	7.856.449	1.750.075
Gespecialiseerde mestvarkensbedrijven	335	62	13.678.570	12.842.230	2.861.387
Glasgroenten	651	103	51.945.354	49.365.828	10.970.952
Granen, olie- en eiwitgewas	9	6	1.287.000	1.287.000	301.800
Groenten in open lucht	173	38	9.276.145	9.073.100	1.907.732
Hakvruchten	78	14	3.159.825	3.111.788	646.220
Legkippen	173	38	13.866.386	12.870.449	2.737.352
Melkvee	4.610	655	134.263.981	130.536.495	28.251.816
Niet-geclassificeerd	74	17	2.630.532	2.580.899	582.739
Granen, olie- en eiwitgewas, hakvruchten	69	20	2.313.700	2.245.257	463.096
Runderjong- en mestvee	523	92	20.320.325	19.645.567	3.999.679
Rundvee: combo melk, jong- en mestvee	710	101	20.075.477	19.463.289	4.166.843
Slachtpluimvee	547	58	27.452.696	27.166.423	5.452.627
Veeteeltcombo; veredeling en graasvee	81	16	2.672.965	2.649.604	545.443

Sector	Aantal ingediende investering-en	Aantal aanvragen	Aangevraagde investerings-kosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Veeteeltcombo; veredeling en melkvee	642	73	21.030.114	20.412.805	4.471.042
Veeteeltcombo; vnl. graasdieren	26	8	1.008.777	965.470	192.368
Veeteeltcombo; vnl. Melkvee	667	85	18.002.308	17.201.629	3.540.475
Onbekend	2.090	242	91.373.551	88.875.533	19.540.545
Totaal	16.345	2.466	632.617.860	609.782.843	131.751.095

Tabel 27. Geselecteerde steunaanvragen

Sector	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Akkerbouwgroenten	23	6	1.143.900	1.113.900	334.170
Andere bedrijven combo gewassen	42	5	2.185.420	2.152.817	603.521
Bloemen en sierplanten in open lucht	2	1	65.000	65.000	19.500
Bloemen en sierplanten onder glas	174	46	5.765.927	5.488.046	1.399.700
Boomkwekerij	90	26	2.918.369	2.636.675	709.888
Champignonbedrijven	5	2	537.000	347.350	104.205
Combo akker- en tuinbouw	77	20	2.591.803	2.392.411	684.986
Combo akkerbouw en blijvende teelten	6	4	269.514	266.514	79.954
Combo akkerbouw en graasdieren	66	18	2.228.550	2.151.775	620.850
Combo akkerbouw en melkvee	69	10	1.682.838	1.374.673	359.937
Combo akkerbouw en veredeling	104	31	4.360.141	4.281.881	1.201.674
Combo akkerbouwgewassen	175	47	5.538.497	5.313.899	1.519.297
Combo blijvende teelten	6	1	28.000	28.000	7.275
Combo graasdieren en akkerbouw	84	14	2.596.747	2.504.869	700.554
Combo legkippen en slachtpluimvee	5	1	52.250	50.114	15.034
Combo melkvee en akkerbouw	137	16	2.485.647	2.396.535	653.395
Combo tuinbouw en blijvende teelten	10	5	229.225	229.225	62.768
Combo van gewassen (vnl. akkerbouw)	6	2	63.000	63.000	18.900
Combo varkensfokkerij en -mesterij	845	134	29.400.140	28.475.402	7.706.924
Combo veredeling met diverse productie	155	16	5.105.427	5.012.734	1.271.620
Diverse graasdieren	10	2	784.000	674.897	124.840
Diverse teelten onder glas	40	3	1.862.769	1.773.425	489.553

Sector	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Diverse tuinbouwteelten	97	24	2.513.222	2.313.326	652.836
Fokvarkens	226	35	12.062.166	11.599.921	3.126.230
Fruit - geen citrus, tropisch en noten	196	79	14.490.589	12.994.088	3.861.904
Geiten	45	9	709.550	686.387	190.016
Gemengd - gewassen en veeteelt	253	41	4.323.040	4.121.586	1.186.846
Gespecialiseerde mestvarkensbedrijven	221	42	7.938.216	7.533.438	2.060.359
Glasgroenten	420	87	31.877.137	30.424.944	8.124.023
Granen, olie- en eiwitgewas	5	4	725.000	725.000	217.500
Groenten in open lucht	96	26	5.915.172	5.788.345	1.406.089
Hakvruchten	45	14	1.237.749	1.222.349	362.805
Legkippen	130	30	8.955.905	8.343.211	2.058.267
Melkvee	3.044	454	78.641.801	75.650.716	19.952.388
Niet-geclassificeerd	38	13	1.536.993	1.534.644	425.575
Granen, olie- en eiwitgewas, hakvruchten	34	15	852.251	818.751	245.625
Runderjong- en mestvee	311	54	10.479.298	9.916.137	2.527.834
Rundvee: combo melk, jong- en mestvee	445	57	11.186.316	10.652.351	2.828.885
Slachtpluimvee	326	43	11.889.226	11.752.333	3.199.338
Veeteeltcombo; veredeling en graasvee	43	10	1.058.125	1.037.609	303.194
Veeteeltcombo; veredeling en melkvee	390	46	11.478.612	10.970.180	3.049.218
Veeteeltcombo; vnl. Graasdieren	16	6	418.039	378.482	104.320
Veeteeltcombo; vnl. Melkvee	412	62	8.483.582	8.160.536	2.182.282
Onbekend	1.505	192	55.776.658	54.376.159	14.349.401
Totaal	10.429	1.753	354.442.811	339.793.632	91.103.480

Het hoogste percentage, 22%, van het selectiebedrag is bestemd voor de melkveehouderij, gevolgd door glasgroenten met 9%.

4.1.6 Thema's zoals opgenomen in het Besluit van de Vlaamse Regering

Tabel 28. Ingediende steunaanvragen

Thema	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investerings-kosten	Subsidiabele investerings-kosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investerings-kosten)
15% aankoop meerjarig plantgoed	51	1.529.285	1.529.285	229.393
15% onroerend structuur- verbetering	4.013	233.631.254	224.056.611	33.542.370
15% onroerend wettelijke normen mestopslag	314	19.708.684	18.994.891	2.849.234
15% roerend minimale verduurzaming	2.961	96.386.312	96.203.463	14.430.519
30% aanplant van beloftevolle fruitvariëteiten	29	1.354.683	1.354.683	406.405
30% afval en voedselverlies	55	4.433.409	4.433.409	1.330.023
30% arbeidskwaliteit en-veiligheid	437	9.040.178	9.002.703	2.700.811
30% automatisatie	1.205	42.232.247	39.785.365	11.935.610
30% bijzondere dierlijke productie	1	280.000	280.000	84.000
30% biodiversiteit	228	8.665.256	8.593.256	2.577.977
30% biologische landbouw	24	6.748.784	6.748.784	2.024.635
30% bodemkwaliteit	384	6.099.764	6.099.764	1.829.929
30% bovenwettelijk dierenwelzijn	1.087	16.344.132	16.036.498	4.810.950
30% emissies ammoniak fijn stof NOX	1.137	40.531.789	38.541.987	11.562.596
30% hernieuwbare energie: materieel en installaties	62	1.778.831	1.700.040	510.012
30% precisielandbouw	351	4.537.339	3.894.086	1.168.226
30% primaire energiebesparing	2.257	76.826.652	73.791.951	22.137.586
30% ruimtelijke kwaliteit	179	4.092.573	4.049.868	1.214.960
30% verwerking en verkoop hoeveproducten	206	11.374.821	11.374.821	3.412.446
30% voedselveiligheid	129	1.961.789	1.787.605	536.281
30% waterkwaliteit en -kwantiteit	1.200	41.277.053	39.278.450	11.783.535
30% windenergie en zonneboiler	35	3.783.025	2.245.324	673.597
Totaal	16.345	632.617.860	609.782.843	131.751.095

Tabel 29. Geselecteerde steunaanvragen

Thema	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
15% aankoop meerjarig plantgoed	14	350.000	350.000	52.500
15% onroerend structuur- verbetering	1.342	54.145.999	52.263.299	7.839.495
15% onroerend wettelijke normen mestopslag	304	19.525.580	18.874.379	2.831.157
15% roerend minimale verduurzaming	32	885.223	743.062	111.459
30% aanplant van belof- tevolle fruitvariëteiten	29	1.354.683	1.354.683	406.405
30% afval en voedsel- verlies	54	4.432.409	4.432.409	1.329.723
30% arbeidskwaliteit en –veiligheid	416	8.949.362	8.911.887	2.673.566
30% automatisatie	1.172	41.964.972	39.624.286	11.887.286
30% bijzondere dierlijke productie	1	280.000	280.000	84.000
30% biodiversiteit	203	8.501.014	8.429.014	2.528.704
30% biologische landbouw	23	6.742.784	6.742.784	2.022.835
30% bodemkwaliteit	355	5.880.072	5.880.072	1.764.022
30% bovenwettelijk dierenwelzijn	1.069	16.289.012	15.986.748	4.796.025
30% emissies ammoniak fijn stof NOX	1.117	40.356.599	38.405.364	11.521.609
30% hernieuwbare energie: materieel en installaties	62	1.778.831	1.700.040	510.012
30% precisielandbouw	327	4.319.139	3.779.086	1.133.726
30% primaire energiebesparing	2.214	76.513.968	73.565.288	22.069.587
30% ruimtelijke kwaliteit	171	4.044.073	4.001.368	1.200.410
30% verwerking en verkoop hoeveproducten	200	11.321.321	11.321.321	3.396.396
30% voedselveiligheid	120	1.888.289	1.743.641	523.092
30% waterkwaliteit en – kwantiteit	1.169	41.136.458	39.159.578	11.747.873
30% windenergie en zonneboiler	35	3.783.025	2.245.324	673.597
Totaal	10.429	354.442.811	339.793.632	91.103.480

Het hoogste percentage, 24% van het selectiebedrag, is bestemd voor investeringen in de primaire energiebesparing, gevolgd door automatisatie, waterkwaliteit en –kwantiteit en investeringen om de emissies van ammoniak/fijn stof/ stikstofoxiden terug te dringen, alle drie met 13%.
Voor alle 30%-investeringen, op 'precisielandbouw' en 'bodemkwaliteit' en 'voedselveiligheid' na, situeert het percentage selectiebedrag/de gevraagde subsidie zich tussen de 98% en 100%. Voor de eerst genoemde 30%-investeringen bedraagt het tussen de 96% en 98%. Dit iets lager

percentage is het gevolg van de 'geselecteerde 15.000 euro subsidiabele investeringskosten'-filter die voor investeringen binnen deze thema's een groter effect heeft gehad dan voor de andere investeringen.
Bij 15%-investeringen die uitgevoerd worden om te kunnen voldoen aan de wettelijke mestopslagcapaciteit is het percentage selectiebedrag / de gevraagde subsidie nagenoeg 100%. Voor de andere 15%-investeringen is het percentage echter veel lager. Voor 15%-investeringen gericht op de aankoop van meerjarig plantgoed bedraagt het percentage selectiebedrag / de gevraagde subsidie 23%. Voor investeringen gericht op de structurele verbetering van onroerende en roerende aard gaat het respectievelijk om 23% en 1%.

4.1.7 Hoedanigheid van indieners

Tabel 30. Ingediende steunaanvragen

Type aanvrager	Aantal ingediende investeringen	Aantal aanvragen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Eenmanszaak	8.204	1.293	257.667.773	249.203.729	53.584.708
Maatschap (samen-uitbating)	2.541	323	95.384.971	91.896.286	19.714.522
Machinering	95	24	4.457.980	4.021.400	765.165
Sociale instelling (VZW)	7	1	41.450	41.450	8.843
Vennootschap - LV	3.487	501	141.818.080	137.824.260	29.480.983
Vennootschap - BVBA	1.764	284	120.921.112	114.994.407	25.602.108
Vennootschap – Rest (EBVBA, GCV, NV, CVBA, CVOA, VOF)	247	40	12.326.494	11.801.312	2.594.767
Totaal	16.345	2.466	632.617.860	609.782.843	131.751.095

Tabel 31. Geselecteerde steunaanvragen

Type aanvrager	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Eenmanszaak	5.136	871	141.489.203	135.230.723	36.369.552
Maatschap (samen-uitbating)	1.697	254	55.809.773	53.686.719	13.954.960
Machinering	49	17	1.431.300	1.413.422	367.252
Sociale instelling (VZW)	2	1	17.500	17.500	5.250
Vennootschap - LV	2.289	352	78.361.361	75.979.802	20.165.252
Vennootschap - BVBA	1.103	224	70.093.139	66.559.929	18.381.410
Vennootschap – Rest (EBVBA, GCV, NV, CVBA,	153	34	7.240.535	6.905.537	1.859.806

Type aanvrager	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
CVOA, VOF)					
Totaal	10.429	1.753	354.442.811	339.793.632	91.103.480

40% van het selectiebedrag is bestemd voor aanvragen door eenmanszaken. Daarna volgen de bedrijven met als juridische structuur de landbouwvennootschap (LV), de BVBA's en de maatschappen met respectievelijk 22%, 20% en 15%.
Een vrij gelijkaardig beeld is terug te vinden bij het aantal geselecteerde aanvragen. 50% van de geselecteerde aanvragen werd ingediend door een eenmanszaak, 20% door een landbouwvennootschap, 14% door een maatschap en 13% door een vennootschap met BVBA als juridische vorm.

4.1.8 Top vijf volgens selectiebedrag

Tabel 32. Ingediende steunaanvragen

Investeringstype	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Ruwbouw	632	103.002.865	98.516.792	14.777.519
Isolatie	523	27.469.533	25.666.200	7.699.860
Tractor	329	31.363.049	31.363.049	4.704.457
Melkinstallatie excl. melkkoeltank: melkrobot	83	15.532.095	15.433.508	4.630.052
Bijkomende mestopslagcapaciteit (drijfmest)	192	14.804.720	13.824.334	4.147.300

Tabel 33. Geselecteerde steunaanvragen

Investeringstype	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Isolatie	509	27.294.991	25.565.447	7.669.635
Melkinstallatie excl. melkkoeltank: melkrobot	82	15.532.095	15.433.508	4.630.052
Bijkomende mestopslagcapaciteit (drijfmest)	192	14.804.720	13.824.334	4.147.300
LED-verlichting	593	10.620.011	10.301.153	3.090.346
Ventilatie: energiezuinige systemen	332	9.680.547	9.680.547	2.904.164

Hoewel de gevraagde subsidie voor ruwbouw en tractor respectievelijk op de eerste en derde plaats komen, is de kans op selectie beperkt.

De andere drie investeringen in de top vijf van de meest gevraagde subsidies zijn isolatie, melkrobot en bijkomende mestopslagcapaciteit. Dat zijn dan ook de 3 investeringen waarnaar het meeste selectiebudget ging in 2018, gevolgd door LED-verlichting en ventilatie.

4.1.9 Leeftijd

Tabel 34. Percentage selectiebedrag/gevraagde subsidie (hierna selectiepercentage genoemd) opgedeeld per leeftijdscategorie en volgens de aard van de investeringen zoals vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014 betreffende steun aan de investeringen en aan de overname in de landbouw.

Thema	<30	30-40	40-50	50-60	>60
15% aankoop meerjarig plantgoed	77	48	7	0	0
15% onroerend structuurverbetering	33	26	17	15	4
15% onroerend wettelijke normen mestopslag	99	100	100	98	100
15% roerend minimale verduurzaming	0	1	1	0	0
30% aanplant van beloftevolle fruitvariëteiten	100	100	100	100	100
30% afval en voedselverlies	100	100	100	100	100
30% arbeidskwaliteit en -veiligheid	99	98	99	99	100
30% automatisatie	99	100	100	100	100
30% bijzondere dierlijke productie	-	-	-	100	-
30% biodiversiteit	99	96	99	99	94
30% biologische landbouw	100	100	100	100	-
30% bodemkwaliteit	96	96	97	97	100
30% bovenwettelijk dierenwelzijn	100	99	100	100	100
30% emissies ammoniak fijn stof NOX	100	99	100	100	100
30% hernieuwbare energie: materieel en installaties	100	100	100	100	-
30% precisielandbouw	97	98	97	98	83
30% primaire energiebesparing	100	100	100	100	100
30% ruimtelijke kwaliteit	96	98	100	98	-
30% verwerking en verkoop hoeveproducten	100	100	100	99	100
30% voedselveiligheid	100	98	97	95	100
30% waterkwaliteit en –kwantiteit	100	100	100	99	100
30% windenergie en zonneboiler	100	100	100	100	-

Bijna alle 30%-investeringen hebben een selectiepercentage tussen de 95% en 100%, op 2 types investeringen na, beide bij landbouwers ouder dan 60 (biodiversiteit 94% en precisielandbouw 83%). Er is bijgevolg geen leeftijdseffect waar te nemen bij de investeringen met 30% steun.

Ook bij de categorie van de 15%-investeringen die worden uitgevoerd om te kunnen voldoen aan de wettelijke opslagcapaciteit is er geen leeftijdseffect. Dit is helemaal anders bij de drie overige 15% investeringen. Hier is wel een sterk leeftijdseffect waar te nemen. Hoe jonger de aanvrager van de subsidie, hoe groter het selectiepercentage.

4.2 AANVRAGEN VOOR OPSTARTSTEUN DOOR JONGE LANDBOUWERS

4.2.1 Algemeen

Er werden 144 aanvragen ingediend in 2018. Hiervan werden er 140 geselecteerd.

4.2.2 Overzicht per provincie

Tabel 35. Aantal aanvragen en aantal geselecteerde aanvragen voor opstartsteun per provincie

Provincie	Aantal aanvragen	Aantal geselecteerde aanvragen
Antwerpen	32	32
Limburg	14	14
Oost-Vlaanderen	25	23
Vlaams-Brabant	15	15
West-Vlaanderen	58	56
Totaal	144	140

De meeste aanvragen voor opstartsteun komen uit West-Vlaanderen (40%), gevolgd door Antwerpen (22%).

4.2.3 Overzicht per sector

Tabel 36. Aantal aanvragen en aantal geselecteerde aanvragen voor opstartsteun per sector

Sector	Aantal aanvragen	Aantal geselecteerde aanvragen
Akkerbouw	3	3
Andere	3	3
Gemengd	79	76
Pluimvee	3	3
Rundvee	27	27
Tuinbouw	21	20
Varkens	8	8
Totaal	144	140

De meeste aanvragen voor opstartsteun gaan over een eerste vestiging op een gemengd bedrijf (55%), gevolgd door rundvee- en tuinbouwbedrijven met respectievelijk 19% en 15%. Er moet wel opgemerkt worden dat de indeling weergeeft hoe de jonge landbouwer het bedrijf zelf gerangschikt heeft bij zijn aanvraag.

4.2.4 Overzicht per type vestiging

Tabel 37. Aantal aanvragen en aantal geselecteerde aanvragen voor opstartsteun per type vestiging

Type vestiging	Aantal aanvragen	Aantal geselecteerde aanvragen
Overname van aandelen	47	46
Overname van de bedrijfsbekleding gevolgd door een exploitatie als eenmanszaak	46	43
Overname van de bedrijfsbekleding gevolgd door een exploitatie met een maatschap	51	51
Totaal	144	140

Hoe de jonge landbouwer zich voor het eerst vestigt, is bijna gelijk verdeeld tussen de drie mogelijkheden.

Een eerste vestiging door de overname van aandelen en de aanstelling als mandataris van een vennootschap is goed voor 33%.

In 31% van de gevallen vestigt de jonge landbouwer zich via de overname van de bedrijfsbekleding, waarna hij of zij het bedrijf exploiteert als een eenmanszaak.

In 36% van de gevallen vestigt de jonge landbouwer zich via de overname van de bedrijfsbekleding, waarna hij of zij het bedrijf samen met een of meer vennoten exploiteert in de vorm van een maatschap.

4.2.5 Overzicht per leeftijd

Tabel 38. Aantal aanvragen en aantal geselecteerde aanvragen voor opstartsteun per leeftijd

Leeftijd	Aantal aanvragen	Aantal geselecteerde aanvragen
19	2	0
20	3	3
21	4	3
22	4	4
23	7	7
24	11	11
25	13	13
26	12	12
27	9	9
28	10	10
29	6	6
30	9	9
31	8	8

Leeftijd	Aantal aanvragen	Aantal geselecteerde aanvragen
32	11	11
33	8	8
34	8	8
35	4	4
36	3	3
37	4	4
38	3	3
39	1	0
40	4	4
Totaal	144	140

56% van de jonge landbouwers vestigt zich voor zijn dertigste als bedrijfsleider.

4.3 AANVRAGEN VLIF-WAARBORG

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 betreffende de taken, het beheer en de werkwijze van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds werd in de mogelijkheid voorzien om een waarborgadvies te vragen, in afwachting van de formele toekenning van de waarborg. In 2018 werd voor 4 investeringsdossiers een waarborgadvies gegeven. Voor 1 investeringsdossier werd de eigenlijke waarborg ook formeel toegekend.

4.4 STEUNAANVRAGEN VOOR NIET-PRODUCTIEVE INVESTERINGEN

4.4.1 Algemeen

In 2018 werden er 5 investeringstypes ingediend en alle 5 werden ze geselecteerd. Het gaat over 3 ingediende en geselecteerde dossiers. De gevraagde subsidie bedroeg in totaal 6.526 euro, en het selectiebedrag was 6.511 euro.

4.4.2 Provincie

Tabel 39. Ingediende en geselecteerde steunaanvragen

Provincie	Aantal investeringen	Aantal aanvragen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Antwerpen	0	0	0	0	0
Limburg	2	1	3.055	3.040	3.040
Oost-Vlaanderen	0	0	0	0	0
Vlaams-Brabant	3	2	3.471	3.471	3.471
West-Vlaanderen	0	0	0	0	0
Totaal	5	3	6.526	6.511	6.511

In 2018 waren er opvallend minder aanvragen voor niet-productieve investeringen: 5 aanvragen tegenover 26 in 2017. Enkel in de provincies Vlaams-Brabant en Limburg werden aanvragen ingediend.
De aangevraagde investeringen vallen allemaal onder de attestering van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM).

4.4.3 Type investering

Tabel 40. Ingediende en geselecteerde steunaanvragen

Investeringstype	Aantal investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Aanleg haag autochtoon NAT2000	1	1.824	1.824	1.824
Aanleg haag autochtoon met bescherming tegen vee	2	1.648	1.648	1.648
Aanleg houtkant autochtoon	1	655	655	655
Aanleg poel 101 - 300 m² NAT2000	1	2.400	2.385	2.385
Totaal	5	6.526	6.511	6.511

Het is opvallend dat in het jaar 2018 opnieuw enkel niet-productieve investeringen aangevraagd werden die onder de attestering vallen van de VLM.

4.5 STEUNAANVRAGEN VOOR DE ONTWIKKELING VAN KLEINE LANDBOUWBEDRIJVEN

In 2018 waren er vier steunaanvragen voor de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven, waarvan er twee geselecteerd werden.
Bij de geselecteerde aanvragen betreft het twee maal een omschakeling naar afzet via de korte keten.

4.6 STEUNAANVRAGEN INGEVOLGE OPROEPEN

4.6.1 Projectsteun voor innovaties in de landbouw

In 2018 werd opnieuw een oproep VLIF-projectsteun innovatie gelanceerd. In totaal waren er 24 aanvragen, waarvan er 19 geselecteerd werden.

Tabel 41. Overzicht van de aanvragen opgedeeld per provincie

Provincie	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (40% van subsidiabele investeringskosten)
Antwerpen	8	5.391.500	2.360.500	944.200
Limburg	2	468.040	271.620	108.648
Oost- Vlaanderen	9	3.198.758	1.704.460	681.784
Vlaams-Brabant	1	317.000	317.000	126.800
West-Vlaanderen	4	1.751.000	1.397.000	558.800
Totaal	24	11.126.298	6.050.580	2.420.232

Tabel 42. Overzicht van de geselecteerde investeringen opgedeeld per provincie

Provinscie	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Antwerpen	7	4.541.500	2.360.500	944.200
Limburg	2	468.040	271.620	108.648
Oost-Vlaanderen	5	2.094.360	1.704.460	681.784
Vlaams-Brabant	1	317.000	317.000	126.800
West-Vlaanderen	4	1.751.000	1.397.000	558.800
Totaal	19	9.171.900	6.050.580	2.420.232

De meeste geselecteerde projecten, 37%, situeerden zich in Antwerpen, gevolgd door Oost-Vlaanderen met 26% en West-Vlaanderen met 21%.
39% van het selectiebedrag is voor projecten in de provincie Antwerpen, gevolgd door Oost-Vlaanderen met 28% en West-Vlaanderen met 23%.

Hieronder worden de thema's gegeven van de geselecteerde projecten:

LED-verlichting in klimaatkamer voor in vitro productie van tropische teelten
Druppelirrigatiesysteem op aardappelpercelen
Condens-droog-koelsysteem voor dragen en bewaren van aardappelen en uien
Hemelwateropvang (voor drinkwater) inclusief zuiveringssysteem
Volautomatische plantmachine groenten open lucht
Verpakkingsinstallatie voor het hermetisch verpakken van zuivel op kleine schaal, korte keten
Multifunctionele GPS-gestuurde gewasverzorgingsrobot
Installatie voor het ontsmetten van proceswater en het verwijderen van residuen van gewasbeschermingsmiddelen
Propstroomvergister
Elektrische voederingsinstallatie en conditionering van lucht in een kraamstal
Kweekroosters met hijswerktuig in de teelt van grondwitloof
Bouw van een 3 sterren kippenstal, concept 'Rondeel'
Implementatie van RFID-technologie op een fruitbedrijf

Vrijloopkraamhokken, warmtepomp, emissie-arm
Oogstmachine met optische sorteerder voor spruitkool
Luchtwasser
Vrijloopkraamhokken, incl. kunststofroosters, klima biggennesten en afscheidingswanden
Vereenvoudigde voerstations voor dragende zeugen gedurende de ganse drachtperiode
Biobed-luchtwassysteem in combinatie met indamping van effluent

4.6.2 Steunverlening aan de agrovoedingssector

In 2018 werd geen oproep voor VLIF-projectsteun agrovoeding gelanceerd.

4.6.3 Steunverlening aan de omkaderingssector

In 2018 was er een oproep voor steun aan de omkaderingssector voor de praktijkcentra in de plantaardige en de dierlijke sector. De volgende investeringen kwamen in aanmerking:

- de oprichting, de aanpassing en de uitrusting van bedrijfsgebouwen en -constructies voor de uitvoering van de onderzoeksactiviteiten;
- de aankoop van machines en rollend materieel voor de uitvoering van de onderzoeksactiviteiten;
- de studies en de erelonen voor de uitvoering van de investeringen, die vermeld worden in het eerste punt. Deze zijn echter beperkt tot maximaal 10% van het totale subsidiabele investeringsbedrag.

Er was een budget van 3.000.000 euro. Investeringen van een geïntegreerd project om de innovatie in de land- en tuinbouw te stimuleren en een voortrekkersrol te spelen op het vlak van vernieuwende teelttechnieken en –toepassingen en projecten waarin naar samenwerking gezocht werd binnen een bepaalde deelsector over de verschillende praktijkcentra heen, kregen voorrang.
Vier projecten werden ingediend, voor een totaal investeringsbedrag van 8.603.071 euro. Eén steunaanvraag werd geselecteerd en kreeg een subsidie van 3.000.000 euro toegekend.